

Innovations of social, management, ecological character refer to nontechnical innovations.

In order to improve the functioning of the higher education innovation should provide the most complete and timely response to the needs of higher education institutions; the competitiveness of universities on quality indicators, in particular, the effectiveness of training; achieving a balance between stability (traditional control technology) and efforts to introduce new technologies. Keeping the traditional productive technology management, it is necessary the simultaneous introduction of new technologies and diversifying this way the set of tools; efficiency in a wide range of funds to the radical evolution, gradually implemented. If the control is provided by the principle of continuity of the evolutionary technological innovations and controlled radical innovations; the organization of interaction of internal and external elements of the main factors which are the information system innovation in the higher education market, the selection of alternative projects and interest in the process. All this we can see an example of one of the leading universities of Ukraine - NTUU "KPI".

Today dictates the transition from the of large- scale strategies to a more focused innovation strategies.

Innovations are essential tools in promoting stability, the functioning and competitiveness of higher education institutions. There is a strong relationship between the competitive positions, the university efficiency and innovative potential.

Innovation, of course, are based on the satisfaction of specific social needs, but with the increase of efficiency of use of individual units and resources as a result of the introduction of innovations or to obtain innovation is not always happening. The totality of different factors (social, economic, technical, legal, etc.) affects improving the efficiency of the functioning of the university and are quite difficult to track.

So innovation in education - is the innovation embedded in student activities in order to increase its effectiveness through better meet specific social needs, where we have some social, economic, industrial, environmental and other expected results.

Козлов Євген Васильович

к.ф.н., доцент Київського національного економічного університету
імені Вадима Гетьмана, Україна

ПЕРСОНАЛІЗМ МИКОЛИ БЕРДЯЄВА: ФОРМУВАННЯ КОНЦЕПЦІЇ

Філософська спадщина М.О. Бердяєва посідає одне з чільних місць в історії філософської думки ХХ ст. Тема людської особистості, її свободи та творчості наскрізним лейтмотивом бринить в основних творах мислителя, є базисним принципом усього його філософування й іманентною основою всіх його філософських побудов. В якості системоутворюючого фактору персоналістична концепція Миколи Бердяєва поєднує, "збирає" в єдине ціле розрізнені на перший погляд аспекти його філософської творчості.

"Боротьба за особистість", яку розпочав філософ у ранніх статтях на початку ХХ ст., поступово перетворюється в екзальтовану проповідь *персоналізму*, – *вчення про людську особистість*. "Проблема особистості та особистої долі для мене завади була центральною, – наприкінці життя напише Бердяєв на сторінках своєї "філософської автобіографії" – я завжди був персоналістом" [1, 99, 181]. Звичайно, усвідомлення цього відбулося вже у зрілому періоді творчості мислителя, проте зародки цього вчення у вигляді

окремих інтуїцій і тверджень з'являються вже у ранніх статтях і творах філософа.

Після захоплення соціальними ідеями марксизму Бердяєв повертається до свого висхідного, – юнацьких пошуків смислу життя та вищої істини, а свій "духовний радикалізм" спрямовує на боротьбу за справдження "вічних" морально-етичних цінностей. Прагнення вирішити "метафізичні проблеми духу" логічно привели мислителя до ідеалізму, повернули до одного з ключових витоків його філософування – до ідеалістичної філософії І. Канта. Саме в контексті міркувань над етикою Канта вперше піднімається проблема особистості у творчості нашого філософа.

У статті "Етична проблема у світлі філософського ідеалізму" (збірка "Проблеми ідеалізму", 1902 р.) Бердяєв остаточно пориває з марксизмом і ставить собі за мету розбудову філософської етики на засадах "філософського ідеалізму". Лише на цьому підґрунті – тепер переконаний мислитель – можливе вирішення граничних смисложиттєвих і морально-етичних проблем, тому що ідеалізм, на його думку, визнає людину як "святу самоціль", завжди закликає вперед, до вічних цінностей, які повинні здійснюватися у житті, який визнає абсолютну цінність добра і поважає прагнення людини "до вічності та нескінченності".

Бердяєв погоджується із твердженням Канта про людину як представника "двох світів", навіть певним чином загострює кантівське бачення людини, у нього вона вже відчуває себе "точкою перетину двох світів" – ноуменального та феноменального. Зазначаючи, що етика починається із протиставлення "суцього" (того, що є) "належному" (тому, що повинно бути), філософ слідує за Кантом і у тому, що визнає абсолютну самостійність і самодостатність етичної категорії "належного", – *автономію* моральності, – тобто, незалежність і непохідність моральнісної проблеми із "суцього" – емпіричного буття.

Таким чином, виходячи із кантівського (та свого власного) визнання абсолютної цінності людини – "у ряді цілей людина ...є *метою сама по собі*, себто, ніколи не може бути використаною будь-ким (навіть Богом) лише як засіб, не виступаючи водночас і метою..." [3,234], і розуміння моральнісного закону ("абсолютного і вічного") як "автономного законодавства нашої свідомості" та "безпосереднього одкровення абсолютного, ...голосу Божого всередині людини" [2,83] – філософ проголошує головною та "основною" ідеєю етики "*...ідею особистості, єдиного носія моральнісного закону*" [2,84], ідею "я", яке *має відбутися і святість якого повинна бути визнаною*" [2,93].

Відповідним "програмним" імперативом завершується і стаття мислителя: "...необхідно особистістю бути, і свого права на образ та подобу *Божества* не можна уступити ні за будь-які блага світу, ні за щастя та задоволеність своєї або хоче б усього людства, ...необхідно вимагати визнання та забезпечення свого права людини на самовизначення та розвиток усіх своїх духовних потенцій" [2, 114].

Отже, не викликає сумніву те, що вже у цій роботі 1902 р. визначений кардинальний напрямок антропологічних пошуків Миколи Бердяєва та проголошені конкретні стрижневі питання філософського персоналізму, які він вирішував протягом усього свого життя.

Список використаних джерел

1. Бердяєв Н.А. Самопознание. – М.: Книга, 1991. – 448 с.
2. Бердяєв Н.А. Этическая проблема в свете философского идеализма // Бердяєв Н.А. Sub specie aeternitatis. Опыты философские, социальные и литературные (1900-1906 гг.), – М.: Канон, 2002. – С. 70-114.

3. Кант И. Критика практического разума // Кант И. Критика практического разума. – СПб.: Наука, 2007. – С. 121-258.

Корольова Валерія Володимирівна,
к. філол. н., доцент Дніпропетровського національного
університету імені Олеся Гончара, Україна

ПАСИВНО-ЦЕНТРОВАНА МОВНА ОСОБИСТІТЬ ПЕРСОНАЖА СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ДРАМИ

Мовну особистість трактують як сукупність здібностей і характеристик людини, що зумовлюють створення нею мовленнєвих текстів. Мовна особистість персонажа формується у своєрідній системі координат, заданих авторськими цінностями й особливостями сприйняття світу, і представляє, з одного боку, носія певного стилю вербальної поведінки, а з іншого, узагальнений образ власника концептуальної й мовної картини світу певного суспільно-історичного періоду. Мовну особистість характеризує низка ознак, що виступають її домінантами й визначають комунікативну поведінку. Ці домінанти умотивовують наявність різноманітних типологій мовної особистості. З позицій комунікативної лінгвістики й прагмалінгвістики виокремлюють за домінантною настановою щодо ставлення до учасників спілкування конфліктний, кооперативний і центрований типи мовної особистості [1, с. 300]. Останній тип виражається в орієнтації комуніканта на себе за умови ігнорування партнера. Різновидами цього типу є активно-центрований і пасивно-центрований підтипи.

У межах нашої наукової розвідки проаналізуємо пасивно-центрований підтип, який характеризують низький прагматичний потенціал, занурення в самого себе, неспроможність сприйняти погляди іншого. Ознакою такого типу мовних особистостей є подання мови як перешкоди спілкуванню, як вияву нівельованої особистості в людині. Спілкування пасивно-центрованої особистості спричинює комунікативні невдачі, які вона почасти навіть не помічає. Наприклад:

М. Чому саме гігантопітек вам потрібен? Візьміть гномів, он у мене їх ціла сірникова коробка.

ПІОНЕР. Неможливо. Ніяк. Ми аукаємо виходу, а вихід нам спроможні вказати лише гіганти, на плечах яких ми зведемося.

М. Або на головах.

ПІОНЕРКА. Що?

М. Ні Бог, ні цар і ні герой...

ПІОНЕР. Не зрозумів.

М. Та й я теж (В. Сердюк «Розібрати М** на запчастини»).

Пасивно-центрований підтип вирізняє комунікація, у якій принаймні один з комунікантів неспроможний вийти за межі власного внутрішнього світу, що є результатом дії психічних захисних механізмів. Спілкування мовних особистостей такого типу схоже на діалог «глухих», особливо за умови, коли обидва партнери будують власне мовлення в межах пасивної центрації, наприклад:

А. О! Послухай: днями я спіткнувся об мішок із горіхами!

Б. І знаю напевно, що вони не повертаються як люди, а лише як примари.

А. Такий собі тугий мішечок і – з горіхами всередині!

Б. Ті, що пішли від нас далеко, ніколи не повертаються сюди!

А. На рівному місці, ось тут!